

TONSTAD VINDPARK AS
Tonstadveien 9
4440 TONSTAD

Vår dato: 07.05.2020
Vår ref.: 201710090-246
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Petter Glorvigen

Tonstad vindkraftverk - NVE godkjenner fremlagt tiltaksplan for støy

NVE godkjenner fremlagt tiltaksplan for støy. Tiltaksplanen redegjør for hvordan føringene for oppfølging av støyvilkåret i OEDs klagevedtak av 27.02.2019 er ivaretatt.

NVEs vedtak

NVE godkjenner den fremlagte tiltaksplanen for støy.

Vedtaket har hjemmel i vilkåret om fremleggelse av tiltaksplan mot støy satt i vedtak om godkjenning av MTA- og detaljplan av 08.06.2018, jf. konsesjonsvilkår nr. 15 i anleggskonsesjonen for Tonstad vindkraftverk av 14.09.2015

1. Bakgrunn

Tonstad Vindpark AS (TVAS) ble meddelt anleggskonsesjon for Tonstad vindkraftverk den 14.09.2015. I konsesjonsvilkår nr. 15 står det:

«Støynivået ved bygninger med støyfølsom bruk skal ikke overstige Lden 45 dBA. Dersom det vurderes som nødvendig for vindkraftverkets realiserbarhet at støynivået overstiger Lden 45 dBA ved bygninger med støyfølsom bruk, skal detaljplanen omfatte aktuelle tiltak for å avbøte virkninger ved disse bygningene. Dersom konsesjonær mener at bygninger med støynivå over Lden 45 dBA ikke har støyfølsom bruk, skal dette dokumenteres i detaljplanen.»

NVE godkjente detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for Tonstad vindkraftverk den 08.06.2018. Godkjenningen ble pålagt til OED. Klagen omfattet blant annet flere forhold knyttet til støy og overskridelser av grenseverdien.

I klagevedtaket ga OED flere føringar for den videre oppfølgingen av støyvilkåret: jf. OED brev av 27.02.2019. Departementet skriver i vedtaket at:

«Departementet konstaterer at dokumentasjon og avbøtende tiltak forbundet med støy i henhold til konsesjonsvilkårene skulle vært fremlagt med detaljplanen, men at dette ikke er gjort. Departementet konstaterer imidlertid at NVE forutsetter fremlagt for godkjenning en egen tiltaksplan for støy og skyggekast. Departementet presiserer at arbeidet med selve vindkraftverket

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

ikke kan igangsettes før dette er oppfylt. Med bakgrunn i vilkåret og vurderingene overfor, finner departementet at en oppfølging av støyvilkåret i tiltaksplanen må inkludere:

- En oversikt over alle bygninger berørt av støy over grenseverdiene,
- En oversikt over hvilke av disse bygningene som eies av grunneiere innenfor planområdet med avtale med TV, og som derfor ikke krever videre oppfølging etter konsesjonsvilkåret,
- En gjennomgang av hvilke gjenværende bygninger som TV mener ikke har støyfølsom bruk,
- En oversikt over gjenværende fritidsboliger der det er inngått avtale om avbøtende tiltak,
- En oversikt over gjenværende fritidsboliger der det ikke er inngått avtale om avbøtende tiltak og med forslag til hvordan dette kan avbøtes,
- En oversikt over de berørte fritidsboligenes plassering som omfattes av ovennevnte strekpunkt, en vurdering av hvordan støynivået kan bringes under grenseverdiene for disse og ev. en forklaring på hvorfor dette ikke er forenlig med etableringen av vindkraftverket, jf. bestemmelsen om vindkraftverkets realiserbarhet.»

Etter OEDs klageavgjørelse utarbeidet TVAS en oppdatert tiltaksplan som ble oversendt NVE for godkjenning i epost av 24.05.2019.

I vedtak av 11.12.2019 skriver NVE at tiltaksplanen ikke redegjør tilstrekkelig for hvordan føringene for oppfølging av støyvilkåret i OEDs klagevedtak av 27.02.2019 er ivarettatt. NVE påla samtidig Tonstad Vindpark AS å fremlegge en ny tiltaksplan (NVE ref: 201710090-230). Den oppdaterte tiltaksplanen skulle inneholde:

- Ytterligere vurderinger av avbøtende tiltak.
- En forklaring på hvorfor støynivået ved de berørte bygningene kan være avgjørende for vindkraftverkets realiserbarhet.

TVAS har nå oppdatert tiltaksplanen, og ber i e-post av 02.04.2020 om at NVE behandler planen.

2. Høring

NVE forela tiltaksplanen av 24.05.2019 for Sirdal kommune og Fylkesmannen i Agder i epost av 28.06.2019. NVE påla samtidig TVAS å orientere grunneiere og andre rettighetshavere, i tillegg til de som er berørt av støy over grenseverdien, om høringen og fristen for å uttale seg til NVE. Mottatte innspill til denne versjonen av planen ble vurdert av NVE i vedtak av 11.12.2019 *NVE godkjenner ikke fremlagt tiltaksplan for støy.*

I forbindelse med oppdatering av tiltaksplanen har TVAS gjennomført møte med Sirdal kommune 16.03.2020 hvor kommunens innspill til planen ble gjennomgått. Kommunens innspill og TVAS kommentarer til disse er listet i punkt 5 i tiltaksplanen.

NVE har vurdert at saken er tilstrekkelig opplyst gjennom tidligere høring, samt konsesjonærs møter med kommunen og kommunikasjon med eierne av eiendommene som blir berørt av støy over grenseverdien. Vi har derfor konkludert med at saken er tilstrekkelig utredet, og at en ny høring ikke er nødvendig for å kunne fatte vedtak i saken.

3. NVEs vurdering

I vedtak av 11.12.2019 vurderte NVE innholdet i tiltaksplanen av 24.05.2020, samt høringsinnspillene og TVAS' kommentarer til disse. Videre gjorde NVE rede for rettslige utgangspunkter for vår vurdering av planen, og hva vi mente måtte forbedres.

NVE viser til vurderingene i vedtaket av 11.12.2019, og vil i det følgende kun vurdere oppdateringene i tiltaksplanen av 02.04.2020 og om disse er tilstrekkelige for å kunne godkjenne tiltaksplanen.

3.1. Vindkraftverkets realiserbarhet

Vi viser til OEDs klagevedtak, føring nr 6 angitt på side 2;

«En oversikt over de berørte fritidsboligenes plassering som omfattes av ovennevnte strekpunkt, en vurdering av hvordan støynivået kan bringes under grenseverdiene for disse og ev. en forklaring på hvorfor dette ikke er forenlig med etableringen av vindkraftverket, jf. bestemmelsen om vindkraftverkets realiserbarhet.»

I vedtak av 11.12.2019 påla vi TVAS å fremlegge en ny tiltaksplan som blant annet skulle inneholde; «...en forklaring på hvorfor støynivået ved de berørte bygningene kan være avgjørende for vindkraftverkets realiserbarhet». Vi viser for øvrig til pkt. 4.3.1 i vedtak av 11.12.2019.

I oppdatert tiltaksplan pkt. 2 gir TVAS en beskrivelse av vindkraftverkets realiserbarhet uten overskridelser av grenseverdiene for støy.

Innledningsvis understreker TVAS at det allerede på konsesjonstidspunktet var klart at vindparken ville overskride støynivået for enkelte av hyttene i området. TVAS har likevel, i tråd med NVEs føringer i vedtak av 11.12.2019, gitt en nærmere beskrivelse av hvorfor realiseringen av vindkraftverket ikke ville være mulig uten å overskride utendørs grenseverdi på Lden 45 dBA. TVAS viser til at dette er en kompleks vurdering, og at beskrivelsen må begrense seg til de overordnede konsekvensene det ville ha for produksjonen i vindkraftverket dersom det ble introdusert et krav om at utendørs grenseverdi for støy ikke måtte overstiges for noen av hyttene i området.

NVE presiserer igjen at konsesjonsvilkåret om støy kommer til anvendelse på alle bygninger med støyfølsom bruk der støynivået overstiger Lden 45 dBA, uavhengig av om bygningene er innenfor eller utenfor planområdet. NVE viser videre til at vi i vedtak av 11.12.2019 uttalte følgende om forståelsen av konsesjonsvilkåret om støy:

«Utgangspunktet er at støynivået ikke kan overstige Lden 45 dBA. Dette gir følgende alternativer:

- *Den foretrukne løsninger et at konsesjonæren sørger for en plassering av turbinene som gjør at retningslinjen ikke overskrides. Dersom dette skjer, vil ikke vilkår 15 i anleggskonsesjonen komme til anvendelse.*
- *Der hensynet til vindkraftverkets realiserbarhet tilsier at støynivået likevel overstiger Lden 45 dBA ved bygninger med støyfølsom bruk, kan det inngås frivillig avtale med grunneier.*
- *Dersom konsesjonær ikke kommer til slik avtale, må konsesjonæren foreslå avbøtende tiltak. TVAS må da begrunne at plasseringen av turbinene er nødvendig for vindkraftverkets realiserbarhet.»*

Det er TVAS som er ansvarlig for å legge frem dokumentasjonen som kreves for etterlevelse og oppfølging av konsesjonsvilkåret om støy.

NVE konstaterer at TVAS i avsnitt 2.2 redegjør for konsekvensene som vil følge av fjerning eller flytting av vindturbiner. Redegjørelsen inneholder blant annet en opplisting over eksisterende parametere som vanskeliggjør fjerning eller flytting av vindturbiner. Videre redegjøres det for hvor stor avstand mellom vindturbiner og bygninger med støyfølsom bruk det ville kreves for å komme under Lden 45 dBA.

TVAS har i avsnitt 2.3 redegjort for konsekvenser av periodevis avstengning av turbiner/drift i støyreduert modus som et alternativ til fjerning eller flytting av vindturbiner. TVAS opplyser hvilke

vindturbiner som i så tilfelle måtte stenges av, og at dette vil ført til et samlet produksjonstap på omtrent 100 GWh.

TVAS konkluderer på denne bakgrunn med at verken fjerning eller flytting av vindturbiner eller en periodevis avstengning/drift i støyreduert modus er forenelig med vindkraftverkets realisering. Basert på dette konkluderer TVAS med at det eneste aktuelle avbøtende tiltaket mot støy er fysisk avbøtende tiltak på de berørte hyttene.

NVE mener den oppdaterte tiltaksplanen i tilstrekkelig grad redegjør for alternative avbøtende tiltak for å redusere støyvirkninger over Lden 45 dBA. NVE mener videre at den oppdaterte tiltaksplanen i tilstrekkelig grad forklarer hvorfor de nevnte alternative avbøtende tiltakene ikke er forenelige med vindkraftverkets realiserbarhet.

NVE mener derfor at TVAS i den oppdaterte tiltaksplanen gir *«en forklaring på hvorfor støynivået ved de berørte bygningene kan være avgjørende for vindkraftverkets realiserbarhet»*, jf. NVEs vedtak av 11.12.2019 pkt. 2 bokstav b.

3.2. Avbøtende tiltak for eiendommer uten avtale

I vedtaket av 11.12.2019 var NVEs vurdering at de avbøtende tiltakene blant annet ikke var tilstrekkelige for å ivareta grunneiers rettigheter på en hensynsfull og skikkelig måte. NVE mente også at ytterligere tiltak burde vurderes (isolering, vinterhager, endret turbinplassering og redusert drift, innløsning og avtaleskjønn) i en oppdatert versjon av tiltaksplanen. På bakgrunn av dette, påla NVE at TVAS måtte legge frem en oppdatert tiltaksplan med *«ytterligere vurderinger av avbøtende tiltak»*, jf. NVEs vedtak av 11.12.2019 pkt. 2 bokstav a. Vi viser for øvrig til pkt. 4.3.2 i vedtak av 11.12.2019.

I fremlagt oppdatert tiltaksplan har TVAS blant annet besluttet å tilby de berørte hytteeierne nye avtaler om avbøtende tiltak. TVAS skriver at formålet med de nye avtaletilbudene er å gi hytteeierne mulighet til å få gjennomført ytterligere tiltak utover de tiltakene som beløpet i TVAS' opprinnelige tilbud kunne dekke. Dette gjøres i form av at det tilbys et kompensasjonsbeløp.

TVAS skriver at de forstår støyvilkåret slik at det oppfylles når TVAS etter NVEs vurdering har tilbudt hytteeiere tilstrekkelig gode tiltak for å avbøte støyvirkningene ved hver enkelt berørt hytte, men at det ikke kan kreves at TVAS faktisk må oppnå aksept fra samtlige hytteeiere. På bakgrunn av NVEs føringer i vedtak av 11.12.2019, vil TVAS tilby hytteeierne som ikke ønsker å inngå avtale om avbøtende tiltak, en alternativ avtale om avtaleskjønn for fastsettelse av eventuell erstatning.

TVAS har i pkt. 3.5 lagd en oversikt over grunneiere utenfor planområdet som rammes av støynivå over Lden 45 dBA, og som TVAS ikke har grunneieravtale med. Av disse, har TVAS ikke inngått avtale med grunneiere for:

- Hytte 55/2, ID B på støykart.
- Hytte 57/22, ID I og J på støykart.
- Hytte 57/68, ID N på støykart.
- Hytte 55/2, ID P på støykart.
- Hytte 53/48, ID AC på støykart.
- Hytte 57/78, ID AA på støykart.

TVAS opplyser om at de tidligere har foreslått gjennomføring av avbøtende tiltak for disse hyttene. TVAS opplyser videre om at de nå har tilbudt ytterligere kompensasjon for å avbøte støyvirkninger, samt alternativ avtale om avtaleskjønn.

NVE mener TVAS' oppdaterte tiltaksplan for støy samlet sett tilfredsstillende kravene som NVE og OED har satt for tiltaksplanen. NVE mener planen redegjør for alternative tiltak som kan avbøte støyvirkningene, herunder tilbud om kompensasjon. NVE mener videre at et tilbud om fastsetting av kompensasjon ved avtaleskjønn, der TVAS ikke kommer til en frivillig avtale, sikrer en hensynsfull og skikkelig ivaretagelse av grunneiernes rettigheter.

NVE mener derfor at TVAS i den oppdaterte tiltaksplanen gir «ytterligere vurderinger av avbøtende tiltak», jf. NVEs vedtak av 11.12.2019 pkt. 2 bokstav a.

3.3. Konklusjon

NVE mener TVAS' oppdaterte tiltaksplan for støy er i tråd med føringene i OEDs vedtak av 27.2.2019, også NVEs vedtak av 11.12.2019.

4. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se informasjon om rett til å klage på siste side.

Det kan være utfordringer knyttet til koronaviruset, blant annet for saker som ønskes behandlet politisk. Dersom det ikke er mulig å sende en klage innen tre uker, må det sendes en begrunnet søknad om utsatt klagefrist til post@nve.no.

5. Krav om informasjon

NVE pålegger herved TVAS om snarest mulig å informere berørte grunneiere og rettighetshavere om dette vedtaket. Kopi av informasjonsbrevet og distribusjonsliste skal sendes NVE.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Tiltaksplan for støy

Kopi til:

Grunneiere/rettighetshavere
Jan Magne Josdal
Ole Espen Tveit

Per Einar Lillejordet
SANDS ADVOKATFIRMA DA
Sirdal kommune
Sven-Egil Testad
TONSTAD VINDPARK AS v/Helge Toft

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.